

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

P. L. Mayntz.

1876.

Til Minde

om

P. L. M a y n t z.

Ved Jordefærden

den 5te Juli 1876.

Trykt i G. Peter Jensen & Bogtrykkeri i Svendborg.

I Skaarup Kirke.

Jeg veed et Land, paa Jorden er det ei,
Didhen dog gaaer de Dødeliges Bei.
Vel intet Dje det opdaget har,
Men fjernt mit indre Blik det bliver vaer.
 Det vinker os — o did, o did
 Kan Længslen stunde over Jord og Tid.

Jeg veed en Bei, trygt tør vi vandre den,
Den fører sikkert os til Maalet hen.
Ei altid er den lys og tornefri,
Men hver en Jrrvei fører den forbi.
 Dens Maal er Fred — ad den, ad den
 Til Himmelhjemmet stunder Fromheds Ben.

Jeg veed en Ven, han kjender Beien grant,
Han selv ad den saa herligt Maalet fandt.
Dg trofast, gennem Livets Prøvetid
Den gode Hyrdes Røst mig leder did.
 Han gav mig Alt — i Liv, i Død
 Du, Frelser! vil udfrie min Sjæl af Nød!

Jeg veed en Stund, men ei hvad Dag den slaar,
Ved den herfra mit Vandrebud jeg faar.
Da viger Taagen fra det indre Blik,
Da naar jeg Maalet, hvortil Bejen gif!
 O blide Stund — ved dig, ved dig
 Forsvinder Alt, hvad Jorden byder mig!

Stille og milde, dog dybe og alvorfulde ere de Toner, som lyde os imøde fra dette Dvad af en christelig Sanger. Og i denne Stund, da Vandringen er tilende for vor Broder og Ven, da „Hyttten er falden“, og vi ere komne dertil, at vi skulle give Jorden tilbage, hvad der hører den til efter det gamle Ord, at „Støvet maa komme til Jorden igjen, som det var før“; medens vi dog saa gjerne ville fastholde Billedet af ham, som vi ikke have kunnet holde tilbage, og mens jeg i Særdeleshed i denne Afskedstime saa gjerne i Mindeordet vilde tegne eller dog antyde hans Billede — Billedet af Eders og min tabte Ven: — see, da traadte hint Dvad med de milde, alvorfulde Toner og den fromme Stemning som af sig selv frem for min Tanke, da hød iblandt mange andre dog især hine Ord sig til, idet de tyktes mig at slaae de rette Toner an, naar Tiden er om at mindes det Levnetsløb, som nu er afsluttet, og at give sande Træk til det Billede, som vi gjerne ville fastholde i kjærlig Erindring.

Det er skjønt, at, naar Døden kommer og adskiller de nærmere og fjernere Forbundne, da er det netop det Bedste og Ædleste hos de bortdragne Venner, som klarest og længst gjemmes i Erindringen. Ligesom det er Guds Ordning, at, naar Manden forlader sin Bolig og „kommer til Gud igjen, som gav den“, da maa Støvdragten blive tilbage, og da maa „Jorden bølge, hvad ei var rent og let, til Manden did at følge“ paa dens høie Flugt: saaledes er det ogsaa med de Kjæres Jhu-kommelse: det Skrøbelige, det Ufuldkomne, som jo hæfter ved ethvert Menneskeliv paa Jorden og ved ethvert Støvets Barn, — det lade vi ligesom falde til Jorden og blive der, og saa bevare vi, hvad der var det skjønneste og reneeste i deres Væsen, hvad der var det dybeste i deres Natur, hvad der egentlig giver Menneskelivet dets Værd og er dets bedste Pryd og Smykke. Og saaledes maae vi nu alle tænke paa vor bortkaldte Ven og Medvandrer, som vi nu med Bemod tænke borte fra os, fordi han havde vundet en Plads i Unges og i Gamles Hjertes — er det da ikke det Milde og det Stille, det Kjærlige og det Trofaste, det Fromme og det Gudhengivne, som træder frem for vor Tanke og bliver levende i vor Erindring? Er det ikke —

saaledes som hint fromme Dvad udtaler det — Villedet af en Vandrer, som vidste sin „Bei“, som kjendte den rette Vej og stræbte ærlig at følge den for Gud og Menneſker, og som fra Barndommen af havde lært at kjende den „Ven“, der er den bedste og ſikkreſte Veileder, og som ogsaa vidste og aldrig glemte, „hvorhen Veien gif“, som under Alt, hvad Vandringen gennem Verden kunde give ham at varetage og at tænke paa, dog altid havde Rum for den Tanke, at hans Bei tilſidſt førte til Dødens Porte og igjennem Dødens Porte til hint „Land“, som „vinfer“, men hvorfra Ingen vender tilbage? —

Ja, hans Vandring paa Veien, hans Livsvei gennem denne Verden — jevnt og ſtille gif den jo hen; stærke Bevægelſer, ſtore Svingninger var der ikke deri; og dog har han, som vi andre, jo viſſelig kjendt Livets Omſkiſtelſer, „ei altid var hans Bei lys og torneſfri“; han har ſeet mørke Dage aſløſe de lyſe, og ved Siden af Livets gode og ſkjønne Goder og Glæder ogsaa gennemlevet Prøvelſens, Sorgens og Savnets tunge Dage. Men Veien, han fulgte, blev dog i de ſtiftende Tider i høiere Forſtand den ſamme: jeg tør nok kalde den Retſindigheds Bei. Og han ſelv, Vandringsmanden, ſaaledes som vi have lært ham at kjende gennem kortere eller længere Tid, han „bevarede det Gode, som var nedlagt i ham“ og bevarede derved ſig ſelv og blev ſig ſelv tro ſom den, der altid ønskede at finde det Rette og at fremme det i alle Forhold; ſom den, der glædede ſig oprigtigt ved, hvad der viſte ſig for ham ſom ædelt og godt; ſom den, der ſtedſe havde Die og Sind aabent for rene og milde Indtryk, og ſom den, der dog ikke „ſøgte ſit Eget“, men havde en dyb og inderlig Følelſe for Andres Bæ og Vel. Han var jevn i al ſin Færd, i Sind ſom i Tale: lad mig da ogsaa vidne jevnt om ham: Han ſøgte Sandhed, og han vilde det Gode, og et hjærligt Hjerte slog i hans Bryst. Siger det, I mange, ſom kjendte ham: tør vi ikke give vor ſavnede Ven dette ſkjønne Vidnesbyrd? Var dog ikke, under al Skrøbelighed og menneſkelig Svaghed, dette Grundpræget i hans Liv, det ſom beſjælede hans indvortes Menneſke, og ſom ſaa tidt gav ſig et ſkjønt Udtryk i det ydre? —

I, hans Frænder og nærmefte Forbundne! knyttede til ham

ved Slægtfæls nære Vaand — er det dog ikke saaledes, I have lært ham at kjende, mens Aarene gik? I som saa tidt have havt Lejlighed til at see ham paa nært Hold og vel stundom gjort Indblik i hans Hjertes og hans Tankers Løndom — er det dog ikke et saadant Sind, I have lært at kjende og at fatte og at elske hos Eders Frænde? Og har ikke et saadant Sind aabenbaret sig i hans Livs allernæreste Forhold — til Forældre, til Sødsfænde, mod hvem han altid bevarede et trofast Brodersind; til dem, der engang vare ham i Børns Sted, og til hans dyrebare, saa inderligt elskede Hustru, hans Livs Lykke, hun, hvem han regnede til Guds bedste Gaver, og med hvem han i 34 Aar levede et skjønt og lykkeligt Samliv, i Glæde som i Sorg, i Nydelse som i Savn — glædende sig ved at eje hende, takkende Gud for hende — hun, som var i hans sidste jordiske Tanker, og hvis Navn mod det Sidste ligesom arbejdede sig frem fra det betyngede Bryst, da Læben ellers nægtede sin Tjeneste! — ja hun, som gav ham hans Kjærlighed tilbage af fuldt Hjerter, han var jo — vi vide det — hendes Livs Glæde, nu hendes Savn og Forlængsel. Men siger det, I, hans nære og nærmeste Forbundne! ville I dog ikke sande det Ord, jeg har sagt: Han var af Sandhed, og han vilde det Gode, og I kjendte hans Hjertes Kjærlighed?

Og saaledes have ogsaa vi andre, fjernere staaende, lært ham at kjende og fundet ham i Aarenes Løb i sit egentlige og inderste Væsen uforandret. Derfor have vi — jeg veed, det gjælder om Mange, fjern og nær — følt os hendragne til ham og knyttede til ham med oprigtig Agtelses og hjertelig Hengivenheds stærke Vaand, derfor har det været os en Glæde at staa i Forhold til ham og at regne ham til vor Kreds og at søge ham i hans og hans Hustrus skjønne og venlige Hjem; og derfor regne vi hans Bortgang for et Tab, og det er os en fremmed, dybt vemodig Tanke, at han nu er borte, fordi vi i ham have tabt en Ven, en tro og ærlig Ven, der altid mente os det godt.

Og lad mig da ogsaa minde om hans Forhold i videre Kreds — om hans Stilling i denne Menighed, som han i næsten 40 Aar tilhørte, og til hvis Bedste han har offret Tid og

Kræfter, og hvor han paa mange Maader har virket til det Gode. I Mænd af Skaarup Sogn og Menighed, som idag ere her tilstede for at vise vor bortgangne Medbroder den sidste Værd, J, som ofte og i forskjellige Forhold have viist ham Tiltro og tillidsfuldt søgt hans Raad og Veiledning, fordi J havde lært ham at kjende som den, der villig og redbon kom Eder imøde og altid gjerne vilde raade og virke til det Bedste; J, som ihukomme hans Arbeide iblandt os i hans kraftigere Dage og hans hæderlige Vandel iblandt os gennem mange forbigangne Aar, — J ville idag — derom er jeg forvisset — samstemme med mig i det Vidnesbyrd: ogsaa for os, ogsaa i disse Forhold har han viist sig som den, der ærligt søgte det Sande og Rette, som den, der vilde det Gode; og ogsaa iblandt os har der været Vidnesbyrd nok om hans kjærlige, deltagende Hjertelag, og ikke faa ere de, som have søgt ham i Nøden og have vendt sig til hans milde Hjerte og aabne Haand, og som ville savne ham, idet de ihukomme ham med Tak. Men alle ville J bevare hans Minde i Ærbødighed og Kjærlighed!

Dg nu Fædreland og Folk — ja han var en Danmarks tro og kjærlige Søn; han elskede vor gamle Moder, og han elskede sit Folk. Ikke skal jeg her tale om Tidens Bevægelser eller om det offentlige Livs Kamp eller om Meningernes Brydninger. Kun dette skal her siges: vor tabte Ven var visseelig stedse og i alle Forhold sit Fædrelands og sit Folks sande Ven, hvis Hjerte slog varmt og i Glæde ved, hvad han agtede for Landets og Folkets Lykke og Hæder, og hvis Sjæl dybt bedrøvedes og fylbtes med Bekymring ved det, som maatte staa for ham som faretruende eller fordærveligt i Nutid og Fremtid. Ogsaa i dette Forhold — hvad enten offentligt Hverv var ham betroet, eller han i Hjemmets Stilhed med opmærksomt Die fulgte Tingenes Gang — ogsaa i dette Forhold var han den samme: han „søgte ikke sit Eget“, men han søgte Sandhed, og han vilde det Rette og det Gode, og Kjærligheden til Folk og Land fornægtede sig aldrig.

Saadan var han. Naar vi, som det sig bør, see paa det, som der udgjorde Mandens inderste og dybeste Natur og fatte Præget paa hans indre og ydre Liv, saa siger jeg: saadan var

han. Og idet han saaledes vandrede sin „Bei“ iblandt os, trods al menneskelig Begrænsning og Svaghed dog bevarende sig selv, bevarende det samme Sind, altid stræbende at vandre i Sandhed, i Retfærdighed og i Kjærlighed — ja, da vide vi jo, hvad det var, som viste ham Bei og gav ham altid Lyft og Villie til at vandre den, og som styrkede og bevarede ham i hans beskaffede Tid under Alt, hvad der kunde trykke og hæmme eller vilde føre ud af Sporet: det var Fromheden i hans Hjerte, den dybeste Grund i hans Væsen, nedlagt i Barndommens Aar, bevaret og udviklet under Livets Gang og dets Arbejde og dets Kamp og Prøvelser; det var hans jevne, men faste Tro paa den himmelske Fader og paa „Vennen“, den trofaste Ven og Frelser. Der kan være dem, hos hvem det fromme Sind træder stærkere frem eller i andre Skikkelser; men hos Faa findes Troens stille Liv mere hjerteligt eller mere fordringsløst og be-
skedent end hos vor tabte Ven.

Derfra havde han sit Syn paa Livet, som Guds Naades Gave, som et betroet Gode, for hvilket han takkede den gode Giver, ja takkede for hvert Aar, der „lagdes til hans Dage“, men hvori han ogsaa saae en idelig Mindelse om en hellig Skyldighed, om en Livs-Gjerning — om og kun en lille Gjerning — i Herrens Tjeneste.

Derfra lærte han at kjende „sin Bei“, idet han gjerne lyttede til „den gode Hyrdes Røst“, og, som skrevet staaer, „troede det Ord, Herren havde sagt“, og stræbte at følge det i Kjærlighedens villige Lydighed.

Derfra lærte han at dømmе over sig selv og at kjende sine Grændser, saa han „ikke tænkte høiere om sig selv, end det bør at tænke“, ikke drømte om en „egen Retfærdighed“, men vidste og troede, at „Guds Kraft fuldkommedes ogsaa i hans Skrøbelighed“, og, ydmyg følgende Lyset fra det Høie, byggede han paa „den Guds Kjærlighed, som overgaaer al Forstand“, paa Guds Kjærlighed i Christo Jesu.

Derfra kom Mildheden i hans Dom om Andre og Deeltagelsen og Medfølelsen og Glæden ved at hjælpe, idet han hylbede Ordet: „Enhver af Eder see ikke paa Sit alene, men

Enhver og see paa Andres", og havde Hjertelag til at „glæde sig med de Glade og sørge med de Sørgende“.

Derfra øste han Trøst i Sorg og Savn og under Korset, som jo ogsaa han fik at bære, men fandt Kraft og Fred ved Hengivelse i den himmelske Faders Willie.

Derfra fik han Die for „Maalet, hvortil Veien gif“, tænkte tidt derpaa og talte tidt derom; kunde tale med No om det sidste jordiske Maal, tale varslende til sine Kjære og til sine Venner, som det jo ofte skete især i det sidste Aar, idet han bebudede: „Det stunder til Aften, og Dagen helder.“ Og om end den Kjærlighed, som bandt ham til Livet med mange Vaand, stundom maatte fremkalde det Sul fra hans Bryst: „Fader, er det muligt, da gaa den bittere Kalk fra mig!“ saa endte det dog stedse med Hengivelsens Ord: „Guds Willie skee!“ og deri fandt Sjælen Hvile. Og, hvor meget han end maatte føle sig knyttet til sit jordiske Hjem og til hvad der var hans Hjerte hjært og dyrebart herneben, saa stod dog Tanken om et evigt Hjem idelig for hans Die, med det visse Haab, at „Faderhuset med de mange Boliger“ skulde aabne sig for ham, at der ogsaa for ham var „beredet et Sted“ derinde, og at Han, den Herre, paa hvem han havde troet i al sit Livs Strid, visjselig vilde, naar Timen kom, „udfrie ham af alt Dndt og frelse ham hjem til sit himmelske Rige“.

Nu er det til Ende. Han har „fuldenbt Løbet og stridt den gode Strid og bevaret Troen“. Og han er gaaet bort i Fred. Ja, det er vor Fortrøstning, at, medens det skrøbelige Legeme saaes at kæmpe sin sidste tunge Kamp, har dog Sjælen fundet Fred og Hvile, saa det paa det Sidste er skeet med ham, at

„Som Sol gaaer ned bag Lunden
 I Havet lysfeblaat,
 I Sommer-Aftenstunden,
 Mens Fugle quiddre smaat:
 Saa gaaer den Sjæl til Hvile,
 I Færd med sødt at smile,
 Som føler, i sit Ord
 Hos os vor Herre boer.“

Men for os er Savnet tilbage. Det milde, sjælfulde Die er lukket, det varme Hjerter har standset sit Slag, den venlige, tillidvækkende Skikkelse træder os ikke mere imøde. Det er med vemodige Hjerter, at vi sige os selv og hverandre, at det er saaledes. Men lad dog Savnet mildnes — ogsaa der, hvor det maa føles dybest — ved den samme Tro, fra hvilken Trøsten saa tidt oprandt for ham, for hvem „hvert Savn nu er stillet“: ved Troen paa vor Gud og Fader, som i sin Visdom og sin Kjærlighed kalder i den rette Time! — Og, idet vi takke Gud, som gav os vor Ven og lod os længe beholde ham, da ville vi i Erindringens Helligdom bevare Billedet af en sandhedskjærlig og rettænkende Mand, en ædel og trofast Personlighed, en kjærlig og deltagende Ven, en ydmyg og troende Guds Vandringsmand; det er det Billede, som bliver tilbage i Sjælens Lønkammer; der skal det staae, omfremdet af Kjærlighed og Taknemmelighed! —

Og nu Du, vor hjemkaldte Ven, som er „indgangen til Din Hvile“ — Tak — jeg siger det i Manges, Manges Navn, ogsaa i mit Navn, i denne Time — Hjerternes Tak for, hvad Du har været for os gennem mange svundne Aar, i nærmere og i fjernere Forhold! Tak for Din Vandel iblandt os i Sandhed og Retfærdighed og Kjærlighed! Gud glæde Din Sjæl i Himmerig! Han lade sin milde Trøst dale ned over de sørgende og savnende Hjerter! — Han lade lyse sit Ansigt over Dig og være Dig naadig! Han løfte sit Ansigt paa Dig og give Dig Fred! Amen!

Ved Graven.

Saa er Du nu lagt i Din Grav! Her, hvor „alle Veie mødes“, hvor „alle Hænder synke“, her siger jeg Dig endnu det sidste Farvel! Blomsterne, som bedække Din sidste Bolig, de skulle visne; men Kjærligheden og Hengivenheden, hvorom de tale, den skal ikke visne, men bevares frisk og levende i Dine Frænders og Dine Venners Hjerter!

Hvil nu her, indtil Herrens Røst atter lyder! Hvil her ved Dine Børns Side — de, som engang vare Din Glæde, længe Dit dybe Savn —; hvil her ved deres Side som et Tegn paa, at, hvad der skilles, vil Herren atter samle:

„Det er vemodigt at skilles ad
For dem, som gjerne vil sammen være!
Men, Gud ske Lov! i Vorherres Stad
For evigt samles de Hjertenskjære!“

